

Passion de Pressheren

zgodovinska akupresura

PRIPOVEDOVALEC

Drage gledalke, spoštovani gledalci! Doletela me je velika čast, da vam nocoj prav jaz predstavljam senzacijo zgodovine. Človeka, ki je skozi svoje notranje globine in brezup osebne bolečine popeljal svoj narod s civilizacijskega dna do kulturne višine ob bok ostalih narodov sveta in brez širše družbene podpore takorekoč na lastno pest dal Slovencem narodno samozavest.

Največji slovenski poet,
veliki mojster besed,
nekoč preziran in zaničevan,
danes čaščen in poveličevan,
po lastnih besedah nejeveren, a kljub temu veren,
gospe in gospodje, to, kar vam predstavljam
je doktor France Prešeren!

PREŠEREN

Glede na to, da moje prave podobe itak ne poznate,
je čist vseen, koga pred sabo imate.
Upam samo, da vas ni preveč takih, k jim je žou,
da me ne bo Zrnec igrou?

Si nadene prešernovsko lasuljo.

Če bi radi portret, štejem do deset. En, dva, tri, štir, pet, šest, sedem, osem, devet, deset.

Sname lasuljo.

Ne se sekirat, če vam ni uspel portretirat. Tud Langusu v tem času ni uspel nit palette prjet.

PRIPOVEDOVALEC

Zaradi varčne narave pričujoče predstave
bo v isti igralski zasedbi nastopilo
še manjše število različnih oseb.
Tako da bodo brez posebne podobe in garderobe
ob prvaku našega Parnasa
v meni predstavljane tudi naslednje osebe iz njegove bližine in časa.

Za vsako osebo pokaže posebno, značilno držo.

Pesnikova mati, Marija Prešeren.

Pesnikov prijatelj in svetovalec, Matija Čop.

Oče naroda, za čigar rojstvo je bil potreben poklicni živinozdravnik in ljubiteljski urednik Kmečkih in rokodelskih novic, doktor Janez Bleiweis.

Pesnik, ki je v finalu pomladi narodov dobil prvo nagrado občinstva, a bil kasneje po odločitvi strokovne žirije popolnoma diskvalificiran – Jovan Vesel Koseski.

Prva znana muza našega velikana in dvigovalka njegovih potenc, lepa krčmarica Zalka Dolenc.

In pesnikova sestra, Katarina Prešeren.

Mati, Čop, Bleiweis, Koseski, Zalka, Katra in seveda Prešeren.

Preden začnemo, bi vas rad opozoril, da si boste predstavo že v kratkem lahko ogledali tudi v internacionalni obliki v bolj nemškem kot slovenskem jeziku, kot so med sabo občevali skoz mene predstavljeni originali, saj v njihovem času v slovenskem jeziku ni izhajal niti en sam samcat časopis. Ker pa so bralci Laibacher Wochenblatta razumeli tudi slovensko, je bil 5. junija leta 1818 na njegovi prvi strani objavljen prvi slovenski sonet, imenovan Potažva.

Kaj beseda Potažva pomeni, izvemo iz nemškega prevoda, ki je bil objavljen poleg slovenskega, in se imenuje Der Trost.

Avtor slovenske in nemške različice je bil še ne 20-leten študent filozofije na ljubljanskem liceju Janez Vesel, poznejši Jovan Vesel Koseski, danes znan predvsem po tem, da si je slovenske besede preprosto izmišljeval.

KOSESKI

Oprostite, ampak to, da sem si izmišljeval slovenske besede, se mi pripisuje popolnoma po krivem! Česarkoli nisem bil vedel, sem vedno in redno preveril. In je bilo seveda tako tudi v primeru Potažve. Ker nisem bil vedel, kako se po slovensko reče der Trost, sem šel ročno k profesorju Vodniku. Ko mu povem svojo težavo, vzame stari častitljivi pesnik svoje slovarne spise in mi več besed omeni. Tudi *tolážba* je imenoval. Poslednjič pa mi vednar *potadžva* nasvetje, in pri tem sem tudi ostal, saj sem imel profesorja Vodnika za svojega jezikovnega vodnika.

Nisem pa bil tedaj še vedel, da *vodnik* po češko pomeni povodnega moža. Zdaj, ko vem, da je bil prvi slovenski pesnik po vsej verjetnosti v resnici češki povodni mož, domenevam, da je besedo *potadžva* izpeljal iz češke besede *potahnouti*, kar po slovensko pomeni *potegniti*. Da me je torej s *potadžvo* preprosto potegnil, kar pa seveda ni bil moj namen. Predvsem pa pesem Potažva razen naslova nima ene same neznane besede.

Naj zgine svet, gorijo naj pušave,
Vihar valove morja naj dervi,
Na zraku črnemu naj grom buči,
Naj burijo snežnikov goličave.

Skuz zapušene žalostne planave
Naj čudne vojske silni glas gromi,
Naj lakota nevsmilena mori,
Nabira truplov kupe naj kervave.

Saj moje bitje ni na temu sveto,
Saj ni na zemlji moje Duše Dom,
Življenje zgine kakor kratko leto; -
Tje v svete – čiste angelske deže,le,
Kjer pil očeta veličastvo bom,
Skuz grobov noč, me kliče čast, – vesele.

Naj za zaključek opozorim samo še to, da sta pesem Potažva pohvalila tako Čop kot tudi Prešeren.

PREŠEREN

No, kr se mene tiče, sem to pesem pohvalu izključno samo jezikovno! Ker jezikovno je biu Vesel zlo spreten. Ampak vsebina je pa grozljiva! Zato da bo šou on k Bogu, nej gre ceu svet k hudiču. Človk bi reku, da še dobr, da je postou samo finančni svetovauc. Zdej si pa predstavajte, da bi postou vojaški svetovauc našmu zmedenmu cesarju. Ob prvi priliki bi šli u vojno s Francozi, Turki in Rusi samo zato, da bi jih šlo čimveč čimprej v nebesa.

KOESKI

Ta Prešeren ima pa res strupen jezik. Čeprav sem ga kot pesnika vselej občudoval, mi je bil kot človek na trenutke prav odvraten. Zato odločno protestiram proti takim insinuacijam in poudarjam, da s svojim sonetom nisem bil hotel pokazati ničesar drugega kot zgolj to, da je tudi naš jezik zmožen poetičnega izražanja.

PREŠEREN

O, seveda. K da ni blo to, da je slovenščina sposobna, da se z njo zadovoljuje tercialke in leze škofom u rt, znan tud že prej in za to ni blo treba nobenga soneta.

KOESKI

Se opravičujem, a mislim, da je tak pogovor pod vsakim kulturnim nivojem in zato do nadaljnega v tej igri ne bom več sodeloval!

PREŠEREN

Sej ne vem, kaj je sploh delou tle. Reklamo za srečo v nesreči in za posmrtno nagrade za vse tukejšnje zlorabe. Bl k vs nategnejo, dokler živite, bolši prostor po smrti v nebesih dobite. Ampak na srečo je slovenščina zlo natančna glede tega, kam bomo pršli po smrti. V ne-bo.

Zato verjamem le v nebesa
v objemu ženskega telesa.
In moja pesem naj slavi
tostranske božje radosti.
Da bom prepričal z njo dekleta,
da uživajo mladostna leta,
in da, ko dozori jim cvet,
čebelam žejnim dajo med,
saj če ne užijejo ga mlade,
cvet neuporabljen proč odpade.
In če jim je še tko zlo žou
nkol ne bo več zrastu nov.
To so dokazane reči
in nas že Sveto pismo uči,
da treba je uživat sok
takrat, ko nam ponud ga Bog.
Saj padala nebeška mana
Izraelcem je u puščavi,
zginila je, ak pobrana
ni bila ob uri pravi.
Zato verjem mi, Zalka zala,
da če ne boš že zdej mi dala,
se boš na starost še kesala.

ZALKA

A dej no, France, zdej pa težiš.

PREŠEREN

Nč ne težim. Nč ne težim.
Le s pomočjo tekočih rim
resnico čisto govorim.

ZALKA

S pomočjo tekočih rim in vinskih rimskih tekočin.

PREŠEREN

Kr norca se delej. A ko boš spoznala,
kako prou sm imeu, se boš še bridko jokala:

»Ojme ojme božica,
cvetla sem kot rožica.
Enmu bla sem milija
kot dušeča lilija.
Se srce mu vnelo je,
mi zvesto gorelo je,
me prevzetnost zapelja
in mu nisem rekla ja.
Zdej je konc mladostnih dni,
blo nobenga družga ni,
stara sem samičica
zarjovela devičica.«

ZALKA

Dej no France! Tih bot, pa pij!
In nej te za mene nkar ne skrbi.

FRANCE

Jaz se matram in matram, nje pa ne gane.
Pesem iskrena ne vname je zame.
In ne vem, zakaj ni nkol za tisto reč,
čeprou dobr ve, da b ji blo, če b do nje bi pršlo, še kko ušeč.

ZALKA

Zato k še ne b mela rada otrok.

FRANCE

Še ne bi mela rada otrok!
Ja zakuga je pa na svetu Bog?
Zato da bo za nedoužne otroke skrbeu.
Z nečim pa mora imet na svojem stvarstvu deu.

In nedoužne otročiče ima naš bog najraj.
Sam da so krščeni, pa jih vzame k seb u raj.

Sam jaz te mam na sumu, da se braniš mojih uslug,
zato k računaš, da bo mrbit pote pršou še kkšen drug.
A če misliš, da si zaslužš večga korenjaka,
poslušī tole, da boš vidla, kuga te v tem primeru čaka.

Odpne si šlic in izvleče mikrofōn. Glasbena spremljava.

Od nekđaj Ljubljanke so lepe slovele,
Al lepši od Zalke bilo ni nobene,
Nobene očem ni blo bolj zaželene
ob času nje cvetja, ne dvice ne žene.
Danica med zvezdam je nar bolj svetla,
Med deklicam Zalka narzalši je bla.

Mnogtere device, mnogtere ženice
Oko je na skrivnem solze prelivalo,
kjer srce se ljubega Zalki je vdalo;
al Zalki je ljubih blo vedno premalo.
Kar slišala moških okoli slovet,
skušala jih v mreže razpete je ujet.

Je znala obljubit, je znala odreči,
in biti priljudna, in biti prevzetna,
mladenče unemat, bit staršim prijetna,
v zvijačah, kot nekđaj Armida, umetna,
možake je dolgo vodila za nos,
ga stakne nazadnje, ki bil ji je kos.

Na staremu trgu pod lipo zeleno
Popoldne so ene poletne nedele
Trobente in gosli in cimbale pele,
Plesale z mladenči device vesele;
Bla plesa kraljica je Zalka brhka,
Al dolgo per volji plesati ni bla.

Jih dokaj jo prosi, al vsakmu odreče,
prešerna se brani in ples odlašuje,
izgovore nove si vedno zmišljuje,
že sonce je nizko se mrak približuje,
že osem odbila je ura in čez,
se jela ravnati je Zalka na ples.

Al kar se ozira, plesavca si zbira,
zagleda pri mizi rumeni junaka,
enacga pod soncem mu ni korenjaka,
z njim rajati deklica voši si vsaka –
Zalka ga zala omrežit želi,
zaljubljeno v njega obrača oči.

To videt, mladenič se Zalki približa:
»Bi hotla li z mano plesati?« ji pravi;
»Uzame ime tak kjer Donava Savi,

od tvoje lepote zaslišal sem davi,
Rozalka že zala pred tabo sem zdaj,
Rozalka že zala pripravljen na raj.«

To reče in se ji globoko prikloni.
Se Zalka je zala sladko posmejala:
»Nobene stopinjce še nisem plesala.
Bi rekla, de nalašč sem tebe čakala.
Zatorej le hitro mi roko podaj,
Lej sonce zahaja, jenjuje že raj.«

Podal je mladenič prelepi ji roko,
sta z urnim petami po podu zletela,
ko da bi lahne perutnice imela,
al bila brez trupla okol se vrtela,
ne vidi se, kdaj da pod noga udar.
Plesala sta, kot bi ju nosil vihar.

To videti, drugi so vsi ostrmeli.
Od čudeža godcem roke so zastale,
trobente glasova ker niso več dale,
mladenča noge so trdo zacceptale:
»Ne maram,« zavpije, »za gosli, za bas,
strun drugih, ko plešem, zapoje naj glas!«

So brž pridrvili se črni oblaki,
zasliši na nebu se strašno grmenje,
zasliši vetrov se sovražnih vršenje,
zasliši potokov derečih šumenje.
Pričjočim pokoncu so vstali lasje,
oh Zalka prezala, zdaj tebi gorje!

»Ne boj se ti, Zalka, le hitro mi stopi,
ne boj se,« ji reče, »ne boj se grmenja,
ne boj se vetrov mi prijaznih šumanja,
le urno, le urno obrni pete,
le urno, le urno, ker pozno je že!«

»Ah, majhno postojva, preljubi plesavec!
Tolk da si oddahnem, da noga počije.«
»Ni blizu, ni blizu do daljne Turčije,
kjer v Donavo Sava se bistra izlije,
valovi šumeči te, Zalka, žele,
le urno le urno obrni pete!

To reče, hitreje sta se zasukala,
in dalje in dalje od poda spustila,
na bregu Ljubljance se trikrat zavila,
plesaje v valove šumeče planila.
Vrtinc so tam vidli čolnarji dereč,
al Zalike videl nobeden ni več.

ZALKA

Mogoče bom jaz res v Lublanci končala. Ti boš zihr drgač.

Ti se ne boš utopu u vod. Ti se boš utopu u pijač.
Čas bi že biu, da nehaš pit.
Predsem pa, da nehaš mene morit.

PREŠEREN

Oh no, nikar mi ne zameri,
cvet lepote, dekle drago,
da srce le zate vžgano
ti želi v ljubezni služiti.
Brez pokoja mi za tabo
grejo vsi pogledi, misli
in noge z močjo neznano.

ZALKA

Če maš z mano res kšn resn namen,
pejt čimprej nazaj na Dunej in že končn doštudirej.
Ker takle, vrjem, nimaš šanse pr men.
Če se ne streznš, sva opravla za zmerej.

PREŠEREN

No, ne jezi se na mene, saj sem samo zato pijan,
ker ne znam od tebe stran.
Zarad tebe sem obesil dokaj časa uk na kljuko,
Da bo treba zdaj prečuti več noči s prižgano lučjo,
in dolgo glavo si beliti, da popravim spet zamudo.
Zavoljo tebe, dekle ljubo!

PRIPOVEDOVALEC

In zdaj, spoštovano občinstvo,
je po šestih letih gimnazijske profesure zapustil daljni Lvov
in se na materino željo vrnil domov
poliglot in estet, literarni vseved in
največji um slovenskega porekla tistih dob,
Matija Čop.

ČOP

Pa sej to je še hujš, kt sm prčakvou.
Sej tle gre, zgleda, vse sam še navzdou.
Za inštrukcije tujih jezikov sploh ni povprašvanj.
Če ostanem u Lublan, je tko, k da bi večino svojga znanja vrgu stran.
Tle se vse samo po dnarju obrača.
Tist mal, kr se ne, pa uničuje pijača.
In ta podivjana mularija, k jo morm učit,
sam kriči in razbija in jo nč ne zanima.
Če profesure ne dobim na kakšni univerzi v bližin, in to kmal,
se to ne bo dobr končal.
Al se bom obesu al se mi bo pa zmešal.

MAMA

Gospod Ovsenikov, sama sreča, da ste vi nazaj pršli.

Jz sm vedla, da ne boste pozabl svojih korenin.
Vaša mama j zlo trpela, k ste bli tko daleč stran,
Iz Lublane pa zdej maste do doma hoje mn k en dan.
In vsakmu je laži, če ma svoje bliz,
Krkol se zgodi, veš, da čist sam pa le nis.
Tud jz že komej čakam, da pride z Dunaja France
in sm zlo vesela, da boste, k bo pršou, tud vi tle.
Ker jz se za njega tko zlo bojim.
Vem, ni več otrok, a j še zmerej moj sin
in mi ne more bit useen, če si dušo pogubi.
Zato mu dejte, k pride, rečt, nej neha pisat nespodobnosti.
Tista njegova pesm v IlirišesBlat je bla tko pohujšljiva,
da sm ceu post vsak večer na kolenih Marijo za njega prosila.
Ker France me itak nč več ne posluša.
Vas pa spoštujete. Zato pomagejte, da se ne pogubi njegova duša.

ČOP

Ja kdaj pa pride z Dunaja France?

MAMA

Jesen.

ČOP

Ja, jesen bom na žalost najbrž res še zmer tle.

MAMA

Septembra službo nastop pr enmu advokatu.
Čeprou bi jz rajš vidla, da bi se zaposlu na davčnem uradu.
Moj brat pozna direktorja gospoda Šojhnštila
in bi se stvar glede službe lahko z lahkoto uredila.
Sam kaj, k France prav, da ni zato študirou pravo,
da bo delou za zločinsko avstrijsko državo,
ampak zato, da bo branu ldi,
k se jim od gosposke krivica godi.
Tko da že zdej že vnaprej trepetam,
k sam pomislm, kko me bo sram,
če se tud tle ne bo na spodobnost ozirou
in se bo kšnmu pomembnmu človeku zamiru.
Komej sm sprjejela, da ne bo božji služabnik,
zdej pa zgleda, da ne bo nit državni uradnik!
Vi, gospod Ovsenikov, vi ste tko urejen,
dejte mi pomagat, da ne bo pogublen.
Dejte ga u roke vzeti, da bo nš France
končn sprejeu ta svet takšn kt je.

ČOP

K da ni zadost, da imam že s sabo dost težav
in vso svojo obubožano žlahto na glav,
zdej bom zgleda morou skrbet
še za vzgojo odraslih otrok od farških sosed.
Res ne vem, kaj mi je blo treba hodt domov!

Zakaj nism lepo v Lvovu ostou!
Resda so tam zlo mrzle zime,
a nas je grel od umetniške klime.
Mlada polska kniževnost cveti,
kranska pa zmer bl trohni in smrdi.
Nad tem, kr tle pišejo, sm tko zlo obupan,
da mi je od pesnikov še najbl všeč Jakob Zupan,
od kirga poezija nima drugih kvalitet
razen te, da je na srečo ni mogoče razumet.

Léči bolj nége sladost, drug mili! Šup lade učitel.
Istine prestol netlen; himb krušijo žezel bodoni.
Véli Gersón, Lambertin, Van-Sviteni, doba Klemenov:
Bujih kon basni grozíl, stud véka kohèmlenih ver bab:
Jozepa nedoroté mam ljuda papertje – mostíri. –
Muka povrédnim Kersnik; ščit Ínigo Herodiadam:
Vélbljud Kersníku rokljór; roj Íniga brojnik tisučov. –/
Iva peč mučeniči; dvor Iniga kali sledili.
Oh! Oh! negudnost vremén! oh! emíru sluga raspelo!
Žitje fakirov lahnó, frejn blagosti nénasit lupež!
Inoki tem zavihál, množ baju, lic méрни kardeli. –
Pirih dec radost šaran, a radost sopruga prost poslop.

In to je to. Vrh sodobne slovenske literature.
Dokaz, da slovenščini odzvanjajo zadne ure!
Namest da bi razvijal tist, kr govoriyo,
si ti geniji zmišljujejo jezik, kakršnga si želijo.
In izumljajo seveda vsak svojo slovenščino,
ker za sporazumevanje itak uporabljajo nemščino,
da slovenskih knjig ni za prste ene roke, slovnc pa ducate.
In če mi ne uspe pobegnt od tle, in to kmal,
se to ne bo dobr končal.

PREŠEREN

Pa to ni res, s čim vse imaš ti skrbi!
Men se pa u Lublan sploh ne zdi tko slabo.
Kar zvezd nebo, deklet ima Ljubljana.
Kamr pogledam, gledam te cvetečelične
ljubljske ljubeznive gospodične.
In kaj češ več od mesta imet,
k to, da ni lepo sam za oko, ampak je v njem tud kej za prjet.
ČOP

Sej sem vedu, da bo teb laži. Meso je povsod,
in če mal zaudarja, tebe ne mot.
Jaz pa ne vem, kaj nej tle sploh počnem?
Kopitar me nagovarja, da za Jahrbuecher napišem razpravo o kranjski književnosti,
pa od Vodnika naprej razn nabožnih knjig nič ni!

PREŠEREN

Če ti je sam zato v Lublan tko grozen,
mogoče ni še čist prepozen.
Tud jaz namreč pišem poezijo

in to precej bolj razumljivo.
Kopitar sicer ni ljubitelj mojga stila,
a skup ga bova že pregovorila.

ČOP

To, da ti pišeš, vem. Sem brau.
»Fante zbiraš, si prevzetna,
Se šopiriš, ker si zala.
Varji, varji, da priletna
Samka se ne boš jokala.«

PREŠEREN

Ah no, to sem Zalko mal dražu. Kelnrco na Karlovšk cest pr Dolenc.

ČOP

France, če hočeš bit pesnik, ne morš sam na kelnarce miselt.
Smo leta 1828. V zraku je negotovost.
Vse se menja.
Nben ne ve, kam vse to gre.
Svet je poln krivic in trplenja.

PREŠEREN

A misliš, da sam tega ne vem?
Sam s krivicami in trplenjem se m ukvarjou kt advokat.
K pišem pesmi pa velik raj razmišlam od kšnih dobrih bab.

ČOP

Zarad mene. Sam pol ne govor, da ni prepozen in grozen,
če je v slovenščini poleg nabožnih pesmaric
še nekej podoknic in zdravljic.
In predvsem nkar ne prčakuj posmrtno slave,
če pišeš pesmi samo zarad zabave.

PREŠEREN

Kakšna posmrtna slava!
Posmrtnost je za hlapce. Pametni pa živimo že prej.
Stari, jz nočem slave po smrti. Jest hočem imet slavo že zdej.

ČOP

Tud za takojšnjo slavo pr izobražencih take popevčice niso zadost.
Razn u Lublan, kjer itak nč ni
in ti jih Ilirišes Blatt objavlja zato, da klerikalce jezi.
Na Poljskem pa bi tvoja poezija končala
točn tam, kjer je nastala – znotrej pjanskega lokala.

PREŠEREN

Kaj boš pa na tole reku? *Mu da papir.*

ČOP

Povodni mož. *Bere diagonalno.* No, ni slabo.
Teče gladko, globine pa nima.

PREŠEREN

Kako nima globine? Sej jo na konc potegne na dno!

ČOP

K je pa v Lublanci dokaj plitko.
France, sodobno občutje je obup.
In če se hočeš dvignit nad to lublansko počasno in usrano strugo,
piš o svojih stiskah in skrbeh.
Ne pa o kelnarcah in povodnih možeh.

PREŠEREN

Pa kaj, a ti misliš, da ne znam pisat nesrečnih pesmi?
A ti misliš, da j to res tko težko?

Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znancev je zasula že lopata!
Odprta noč in dan so groba vrata;
Al dneva ne pove nobena pratka.
In ker smrtna žetev vsak dan bolj dozori,
znabiti, da prav ta, kdor zdaj vesel prepeva,
v mrtvaškem prtju nam pred koncem dneva
molče trobental bo "Memento mori!"

No, je dost obupana?

ČOP

No ja, posebej globokoumn ni
razglašat smrt za najhujš, kr se nm lahko zgodi.
Mene je dost bl k smrti groza, da mi bo znanje, k sem si ga s trudem nabrau,
pomendrala primitivna lublanska drhau.
K si mlad, še ne veš, kašn je svet.
Študiraš zato, k hočš uspet.
Pol pa naenkat spoznaš,
da z vsm tem, kr znaš, nimaš kej za počet.

PREŠEREN

Pazi tole.

Popotnik pride v Afrike puščavo,
Steze mu zmanjka, noč na zemljo pade,
nobena luč se od nikjer ne ukrade,
po mescu hrepeneč se uleže v travo.

Takrat pa nebo odpre se, luna da svečavo;
Naenkrat vidi gnezditi strupene gade,
in tam brlog, kjer ima tigra mlade,
vzdigvati vidi leva jezno glavo.

Tako mladenčča gledati je gnalo
naključje zdanjih dni, dokler napoti
prihodnosti bilo je zagrinjalo.
Zvedrila se je noč, zija nasproti
življenja gnus, nadlog in stisk ne malo,
globoko brezno brez vse rešnje poti.

No? Je to boljš? Tud to ti ni zadost? Pa kaj čš ti? Totalko?

Prijazna smrt, predolgo se ne mudi:
ti ključ, ti vrata, ti si srečna cesta,
ki pelje nas iz bolečine mesta
tje, kjer trohljivost vse verige zgrudi;

Tje, kjer znebi se človek vsake teže,
tje v posteljo postlano v črni jami,
v kateri spi, kdor vanjo spat se uleže,
da glasni hrup nadlog ga ne predrami.

ČOP

Bravo! France, to je to! To je obup, k vliva upanje v slovensko poezijo! Hamlet je sicer šou korak naprej in je podvomu clo v smrt. Ampak ne! To je še boljš. Smrt kot konc in prou zato edina rešitev. To pošljemo na Polsk in na Češk. France, to je res dobr. Zdej morš sam pazit, da tud pr ljubezenskih pesmih obdržiš nivo. In da tistim, k ti niso dale, ne boš več groziu, kako da bodo kaznovane, ampak da boš šou tud tle v globino in se ukvarou s svojo bolečino.

PREŠEREN

A p no v rt. Pa ne morem se sam še ponižvat!

ČOP

France, edina literarno uspešna ljubezen je neuspešna ljubezen.
Če bi Petrarka uspeu z Lauro žvet,
ne bi nastou en sam dobr sonet.
Takšn je pač pesniški poklic,
da uspeva na račun požrtih krivic.
Izbranke, k te ne mara, se ne zafrkava,
ampak se ji z grenkobo v srcu poje večna slava.

PREŠEREN

Se prav, bi se morou zatrapv v eno, pr kiri nimam šans.

ČOP

To tko al tko. To ti ne bo težko.
To ti je že zdej prou dobr šlo.
Bi blo pa fajn, če ne b bla glih čist gemajn,
ampak čimbl ugledna in bogata.

PREŠEREN

To ni problem. Ampak kaj pa če mi rata?
Kaj pa, če ima moja pesem moč,
da iskra iz nje v njo preskoč?

ČOP

V tem primeru bi blo dobr, da izbereš tako, da se, če te usliš,
vsaj srečn poročiš.
Se prav bogato in fatalno, a ne preveč gospodovalno.

PREŠEREN

Vem za eno, k je bogata.
Odkar je zgubila starejšga brata
je še bl premožna in še bl otožna in še bl pobožna.
Že na videz poduhovljena, bleđa k kreda,
iz ust pa ji pride le nemška beseda.
Če s svojo pesniško močjo prepričam njo, bo živ dokaz,
da za slovenščino prihaja boljši, lepši in svetlejši čas.

Zdej bod pa tih, k mam navdih.

Ko bo stopila v cerkev razsvetljeno
od dveh očesov čistega plamena
v srce mi padla iskra bo ognjena,
ki ugasnit se ne da z močjo nobeno
in le za njo bo plula moja barka,
ker vame se naselu bo Petrarka.

Kratka zatemnitev.

ČOP *bere*

Poet tvoj nov Slovencem venec vije.
Glasil se z njega, ko ne bo več mene,
ran mojih bo spomin in tvoje hvale.
Prevzetne kakor ti dekleta zale,
ko bodo slišale teh pesmi glase,
srca železne (bodo) djale proč opase,
zvesto ljubezen bodo bolj spoštvale.
Vremena Kranjcem bodo se zjasnila,
jim milši zvezde kakor zdaj sijale.

Mokrocveteče rožce poezije;
bile so v strahu, de boš ti, de zale
Slovenke, nemško govorit umetne,
jih boste morebiti zaničvale.

Ak hočeš, de bi zaljši cvet rodile,
jim iz oči ti pošlji žarke mile.

A vem, de niso vredne take sreče.
Od straha, de nadležne poezije
bi ne bile ti, mi srce trepeče.

Konec branja.

In to popolnoma upravičeno.
Da ji bodo nadležne, se že vnaprej ve,
če vanje vsem na očeh napišeš njen ime.

Sej drgač nit nis grob,
ampak tale akrostih je pa krepka kapla čez rob
in nesramnost brez primere
zarad katere bodo še hude zamere.

PREŠEREN

Akrostih je pika na i.
Brez akrostiha nima iste moči.
Akrostih pove, za kiro gre
in da mene ni strah, če se bo zarad tega dvigou prah.

O, mama, kaj pa ti v Lublan?
A s h men pršla?

MAMA

O pa ja! Tebe več ne poznam.
Vs, gospod Ovsenikov, vs nej bo pa sram.
Sm vs lepo prosila, da b ga od tega odvrnil,
vi ste ga pa sam še bl vzpodbudil!

ČOP

Gospa Ribčeva, to, kr piše zdej,
ni isto, k tist prej.
To zdej je kvaliteta. Ta poezija je prava.
Francetu se obeta vseslovanska slava.
Na Češkem so ga že zlo pohvalil.

MAMA

Tam so itak sami brezverci. Pošten ldje so pa to, kr piše, obsodil.
In ma moj mlajši sin Jurij čist prou,
k prav, da b France s pisanjem že končou,
če ga ne b vi podpihvou in mu oblublou slave,
zato k njegove pesmi rabte za tiste svoje razprave.
Tolk sm pršla povedat, da ne b misnli, da m je vseen,
zdej pa grem.

PREŠEREN

Lastna mat se me je odrekla. Julija me je preklela, ker se je morala zarad mene na hit zaročit. Njena mat pa se j zaklela, da bo poskrbela, da dokler bom živ, v Lublan ne bom advokature dobiu. Zdej b lahko napisou Komur je sreče dar bila klofuta, kjer hodi, mu je s trnjem pot posuta – pa sm to itak že napisou in zdej lahko samo še nesrečna glava v trdo steno buta.

ČOP

Slovenci bi zdej potreboval epopejo iz svoje preteklosti.
Seveda v duhu časa, z junakom, polnim nemoči in negotovosti.

PREŠEREN

Mlad str Slovan, še zmer pogan.
Medtem k se bori s kristjani,
se njegova baba pokristjani
in se, da b ga rešila in milost zanj pr Bogu izprosila,
odpove posvetnih radosti.
Nakar on po čudežu edini prežvi.

ČOP

Zgodba je zanimiva. Sam ta vročina me ubija.
Pejt z nama s Kastelcem popoudne na Savo, se tam naprej pogovoriva.

PREŠEREN

Ma ne, sej veš, da mene ne zanima voda.

Séde za mizo.
Zato bom rajš kr doma in se lotu uvoda
v to epopejo.
K se Slovani krščanstvu uprejo,
preden junaka zagrab depresija,
mora bit ena res žmohtna krvava morija.

Ko se neurnik o povodnji ulije,
Iz hriba strmega v dolino plane,
Z derečimi valovi ovije...

Ponovi verz, šteje, en zlog manjka, najdre rešitev.

Z derečimi valovami ovije,
Kar se mu zoperstavi, se ne ugane
In ne počije pred, de jez omaga;
Tak vrže se Valhun na nekristjane.

Ko zor zasije na mrličev trope –

Ne me zdej mott – kuga je? Utonu – Čop??

Če mi slovenska muza, k bedi nad mano,
je vzela Čopa, da bi z večjo bolečino
še bl se biser v mojih prsah izklesou,
da še čistejši verzi se rodijo,
nej sprejemem igro? Nej jim dam darilo,
k muza ga izsilla si je s tem,
da mi je vzela najboljšga prijatla?
Potreba po pisanju res je silovita.
A prsa pouna grenke so zamere.
Zato zanalašč zdej presegu bom okvire
in svojo najbl pristno bolečino
izliu bom v nemško literarno mojstrovino.

Dem Andenken des Matthias Zhop.

»Jung stirbt der, den die Himmelsmaechte lieben.«
Der Spruch, mein Freund! hat sich an Dir bewaehret,
Stand in den blassen Zuegen Dir geschrieben;

Denn heiter war Dein Antlitz, wie verklaeret,
Dein Mund, der laechelte, als wollt' er sagen:
Aus ist der Kampf, der lang genug gewaehret.

Was? Bitte? Nur Windish? No ja, če je tko zmenen, pol pa pejmo na to visoko slovensko
pesem osebnega poraza. Krst, ampak čist nakratk.

Igra Črtomira in ga hkrati komentira.

Premagan pri bohinjskem sam jezери
stoji naslonjen na svoj meč krvavi.
Z očmi valov globoki brezen meri,
mu strašne misli rojijo po glavi.

Življenje misli vzet si v slepi veri,
a nekaj mu predrzo roko ustavi
tik predno meč v prsa bi zarila
pred Črtomira stopi Bogomila.

Le sem, na prsi moje, Bogomila!
Skrbi je konec, žalosti, nesreče.
Se trese od veselja vsaka žila,
kar gledat smem v obličje ti cveteče.

Naj brije zdaj okrog viharjev sila,
naj se nebo z oblaki preobleče -
ni meni mar, kar se godi na sveti,
ak smejo srečne te roke objeti!

*Plane proti namišljeni Bogomili. Ko jo hoče zgrabiti, se v trenutku spremeni v njo in se brani
pred namišljenim Črtomirom.*

Poslušaj, Črt! Ko si odpeljal se v tiste boje,

sem misenla, kaj pa če mi pade
in ga namesto mene
dobil bo vase hlad zemljé zelene.
In ne obstaja ena sama zvezda mila,
kjer bi po smrti midva se sklenila.

Nakar sem odveslala en dan tja na breg
poizvedovat po vaše vojske sreči.
In glej! Tam učil ljudi je mož bogaboječi,
da obstaja bog, ki ustvaril je nebesa,
kjer smo svobodni vseh težav telesa
in se po smrti tam vsak, ki tukaj mu ne rata,
na vekov veke s komer hoče šlata.
Zato predlagam, Črt, priznaj tega boga in ne zamudi
prilike, ki se ti z novo vero nudi.
Ljubezem brez ločitve da zazóri
po smrti nama tam v nebeškem dvori.

Se počasi vrne za mizo.

Izmed oblakov sonce zdaj zasije
in mavrica na blede Bogomilo
lepote svoje čisti svit izlije.
Da je na sveti, komaj si verjame,
tak Črtomira ta pogled prevzame.
Nekdanji upi v hipu umrjejo,
k Savici gre po božji blagoslov,
nato pa širit novo vero daleč čez vsako mejo -
da Bogomila je prav zadovoljno šla domov.

Z mano je šlo pa samo še navzdou.
Podplat je koža čez in čez postala.
Če bi našteu vse nesreče, bi zgledalo kot samohvala.
Nesreče pa so ble zmer mn navdih, in zmeri bl poraz,
o men pa se je širu zmeri slabši glas.
In k je začeu izdajat svoj slovenski časopis,
me Janez Bleiweis ni povabu bliz.
Čeprou mu je treba priznat,
da jz v kmečkih novicah nimam kej iskt.
Razen če bi res s pesmimi učiu gospodarje,
kaj pred gosenicami repo varje
in kako odpravljajo se ovcam garje.

BLEIWEIS

France, bestepentaj, pa saj ti vedno znova pravim,
če hočeš, da ti kaj objavim, se oprimi
pisanja pesmi o rojakih in o domovini.

PREŠEREN

O rojakih sem svoje že napisou.

Kranjc ti le dobička išeš,
bratov svojih ni ti mar,

vse, kar bereš, vse, kar pišeš,
mora dati gotov dnar.

To objav!

BLEIWEIS

Solit se pojdi! Ko je narod obupan, ne potrebuje še dodatnega tiščanja k tlom,
ampak pesmi, ki mu budijo ponos in mu dajejo zagon.

PREŠEREN

Prou. Bom napisou eno buteljčno.

Eine Sieben Deciliter Heimat Lied.

Prinese buteljko, kozarec in odpirač. Pri odpiranju buteljke »sestavi« prvo kitico, potem pa ob nazdravljanju z vsakim kozarcem eno. Ker je tako decilitrov in nazdravljevalskih kitic sedem, je na koncu pesmi steklenica prazna.

Spet trte so rodile,
prijat'ljji, vince nam sladko,
ki nam oživlja žile,
srce razjasni in oko,
ki utopi
vse skrbi,
v potrlih prsih up budi.

Komu najpred veselo
zdravljico, bratje, č'mo zapet'?
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinov sloveče matere!
V sovražnike 'z oblakov
rodu naj naš'ga trešči grom!
Prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom;
naj zdrobe
njih roke
si spone, ki jim še teže!

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo!
Otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša bosta last!

Bog živi vas, Slovenke,
prelepe, žlahtne rožice!
Ni take je mladenke,
ko naše je krvi dekle;
naj sinov
zarod nov
iz vas bo strah sovražnikov!

Mladen'či, zdaj se pije
zdravljica vaša, vi naš up!
Ljubezni domačije
noben naj vam ne usmrti strup;
ker po nas
bode vas
jo srčno branit' klical čas!

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat' dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost
bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Nazadnje še, prijat'lji,
kozarec zase vzdignimo
ki smo zato se zbrat'li,
ker dobro v srcu mislimo.
Dokaj dni
naj živi
Bog, kar nas dobrih je ljudi!

BLEIWEIS

Naj te zlodej pocitra, France! To je preveč silovito.
To ne bo šlo nikoli skoz cenzurno sito.

PREŠEREN

Če sm jz zate premočen, se pa na Vesela obrn. V jeziku je spretn, pobožn pa glih tko k ti.

BLEIWEIS

Pesneta reč, veš, da to pa sploh ni slaba zamisel!

KOSESKI

No, seveda. Jaz bi lahko napisal kaj vznesenega v nekoliko srbskem duhu.

Stopi na stol, vzame mikrofona, recitira.

Kaj bliska se v jasnem, kaj votlo doni
pred nami na levi na pravi?
Od sela do sela v okrogu verši,
kot jeka v zaperti dobravi.
Orožje se sveti, vojaški je šum,
nabira se čuda okinčenih trum.

Vitezi cenjeni,
kam ste namenjeni,
kaj vam zažiga v obrazu pogum.

Mi čvrsti Slovenci smo, gremo na boj
za pravdo, za dom, za Cesarja,
pakonu domačimu vitežki roj,
protivnimu groza viharja.
Obraze bojarji nam hrabrosti blesk,
desnica, če vdari, razruši ko tresk.

Ude trum ločimo,
grade naskočimo,
tabor pred nami drobi se ko pesk.

Podravske, posavske planave so nas
iz krepkiga jedra rodile,
neplažba, sloboda, premaga ta čas
so tri rojenice nam bile.
Železo nam prva je dihnula v dlan,
sloboda domovja naročila bran.
Zmaga le gledala,
nekaj povedala,
slišali boste, če bliža se dan.
Več ljubiga naše domovje ima,
ko celiga sveta deržave,
bogastva neskončno v naročju gori
na vidu cveteče dobrave.
In deklice naše so limbarja cvet,
so tenke ko jelke, njih usta so med.

Mi jim odrečemo,
snubiti nečemo,
gremo ostudniga tujca objet.

Ko sonce nam sveti prededov spomin
na nebu človeškiga djanja,
dva Rima sta sinam slavjanskih planin
pod mečem se vdala mašvanja.
Horule — gorane — Otokar junak
zapadnimu hrabro postavi na tlak.

Drugi mogočnimu,
zmaju iztočnimu,
bili so treska neskončen oblak.

Kaj Samo junaški v odgovor je dal
ošabnimu tujcu, ste brali.

Da Svatopluk ni se protivnika bal,
od Balte do Jadre so znali.
Do nas, ne čez nas, je prisilil Mahon,
na bukve slovenske prisegel Burbon,

Galija sliši ga,
treba ni višiga,
Rotu zaupa — v zavetju je tron.

Nej bo ga ko listja sovražnika broj,
ko trave po gorah slovenskih;
serdito razkačen pripelji ga v boj
sam vojvoda brezdnov peklenskih.
Če terdiga snopja skerbi te nasad,
mlatiče slovenske povabi na mlat.

Radostno vrisnejo,
krepko pritisnejo,
udrijo serčno, ne štejejo klad.

Nabita je risanca, ojster je meč,
obilno v kartušu je blaga,
v junaškemu sercu poguma še več,
na vruga, o bratje, na vruga!
Stoleten raztergati v mogleju hrast,
je dana nevihti gotova oblast.
Hujši mi planemo,
urniši zmanemo,
v prah jo spremenimo vražno pošast!

PREŠEREN

Mam tud jz eno domoljubno. Od železne ceste.

Bliža se železna cesta
Nje se ljubca veselim
Iz Ljubljane v druga mesta
Kakor tiček poletim.

Pol mu pa ona, se prav ljubca, odgovori:

Ak je blizu tista cesta
Moraš vzet me, ljubček moj,
Da pogledat tuja mesta
Bom peljala se s teboj.

Pol pa spet on...

BLEIWEIS

Dobro, dobro. Nehaj. Bom prečital in če mi nisi podtaknil kakšne nesramnosti, ti objavim.
Ampak rajši kot o uspehu cesarske železnice, bi videl, da bi pisal o uspehu slovenskega
človeka.

PREŠEREN

Sej to pa že mam.

Lani je slepar starino
še prodajal, nosil škatle,
meril platno, trak na vatile,
letos kupi si grašino.

BLEIWEIS

Presneto nazaj, France. Uspešni Slovenci so srčika narodovega telesa in njegov ponos.

Domač bogataš je vendar tvoj brat,
ne smeš ga prezirat in zaničevat.
Poslušaj, kako je o tem pisal Vesel, in se uči.

KOESKI

Vse doseže, kar mu drago,
Bodi slava, bodi blago;
Vse doseže sosed moj.
Dlan doma mu ne odreče,
Gre na tuje, dobro steče.
Njemu zlata kaplja znoj.
Vidši tujče krasne čine
Se zavzame iz daline —
Kdo je mar?
Mi zapojmo: Rodovine
Je slovenski oratar.

Čujte bor, vojaške roje!
Krogla žvižga, boben poje,
Grad vali se v sip in prah.
Vragu peta se zabliska,
En junak za njim pritiska,
Udri, udri, mah na mah!
Kjer zadene, iskra šine,
Šest jih pade, kjer porine,
Kdo je mar?
Ta pogumen korenine
Je slovenski oratar.

Blaga polna terg in cesta,
Barka plava v daljne mesta,
Velki kupec pošlje vse.
Nam nanese mire, zlata,
Njemu vse odprte vrata,
Zemlja skor njegova je.
Kupi polje, plavž, grajšine,
Dnarje meri na štertine,
Kdo je mar?
Ta bogati korenine
Je slovenski oratar.

V zbor učenih, vedi slava,
Stopi moder, bistra glava,
Vse jezike sveta zna.

Če zapoje, vse pogleda,
Na katedru grom beseda,
Zvezde šteje, pravdo da.
Svet poslušá modrovine,
Se začudi koncu tmine,
Kdo je mar? Taka glava korenine
je slovenski oratar.

Pusti svet opravke svoje,
»Sursum corda« v domu poje
Mož pobožen, rajski svat.
Vse oberne v božjo slavo,
Mitra kinči sveto glavo,
Papež piše: »Ljubi brat !«
Kadar grob nemilo zine,
Angelj čist na svetu mine,
Kdo je mar? Ta pobožen korenine
Je slovenski oratar.

Bodi v tugi, bodi v šali,
Zmir ponižno Boga hvali,
Ter ne zabi rojstva nit.
Skaz je njemu krasno lice,
Uma, sprave, sle, pravice
Zvezdojasen, čist osvit,
Če zavist lizuna zvine,
De zamrdne sin kertine:
Kdo je mar?
Zagromimo: Čast očine,
Scer slovenski oratar!

PREŠEREN

Mrbit je pa cajt, k je treba it. Tle u Lublan sm itak živ pokopan.
Na poti u ne-bo obiščem še Kranj.
Pol pa bo, kr bo, če bo.
In če ne bo, bo pa ne-bo.
Pesmi sm zbrau.
Sej sm hotu dt zraven tud svoje nemške, pa sm se zbau,
da bi pol kšn zagret Slovinc mojo knigo lahko še na grmadi zažgau.
Za slavo po smrti sm stvar urediu,
da bom lahko do smrti u miru piu.

Ej Cilka, sm slišou, da boš uzela enga Taljana
in da odhajaš iz Krana u Turin,
pa sm ti napisou eno pesm za spomin.

Ne maram za naše,
so slabe krvi,
mam rajši Taljane,
k' jim boljši stoji;
šla bom na Laško,
v mesto Turin,
prinesla bom "mačko"

nazaj brez kocin.

BLEIWIES

France! Zbudi se! Na Dunaju je revolucija. Cenzure ni več. Zdaj ti lahko objavim, katerokoli pesem.

PREŠEREN

Pol pa objav tole:
Ker hotel ni povedati,
kdo je kraljico fuk,
je moral Janez Nepomuk
kar hitro v vodo smuk.

BLEIWIES

Krščen Matiček, France! Objavil ti bom seveda Zdravljico. Ampak lahko ti še kaj drugega, če imaš kaj primernega, česar prej nisi bil mogel. Poslušaj, kaj mi je prinesel Koseski. Pesem z naslovom Nemškutar!

KOSESKI

Valovje napne se, Slovenja ne spi,
Viharju grozivnimu brambe gradi,
In dvigne perute iz praha;
Pa kamor oberne jih lep samolet,
Zavira namembe ponemčen izmet,
Ki kita do križa mu maha,
Na tihama, brate, povedal ti bom,
O tebi sramuje slovenski se dom,
Sramuje se, votli nemškutar!

Germanja zatrobi in kakor velja,
Slovenja primerni odgovor ji da,
Se verlo in krepko obnaša;
V kavarnico stopi napihnjjen kalin,
Se zogne prevzetno slovenskih novin,
Po dnevniku nemškemu praša,
Za tebe, budalo, nabrušen je meč,
Nikdar ne poljubi Slovenka te več,
Zaverže te, votli nemškutar!

Slovenja slobodna potrebo spozna,
De v šoli domačo besedo vpelja,
Besede slovenšine gladko;
Ožuljen učitelj pa briše si znoj:
Kaj bomo tradirali, misli, oj! oj!
Sej nemarno drujga ko pratko.
Učil je, ne zabi, Slovenec modrost,
Ko glodal še Nemc je medvedovo kost,
Se našlo bo, votli nemškutar!

Visoko pomenlive barve veli,
Nositi sinovam Slovenja po tri,
Rudeče in modro in belo;

Nasprotno ji sili nezvesti rojak,
Za modro rumeno, za belo oblak,
Terdivši de to bo slovelo,
Rudeča v ti družbi, prijatelj, je čert,
Rumena zavist je in črna je smert,
Za tebe so, votli nemškutar!

Slovenja, ne bojte se, rešena je,
Junaško namembe dosegla bo vse,
Odpadnika kljub je ne moti;
Le včasih oserčje ji serda kipi,
Iz čiste de matere snet se rodi,
In tako snetivca zaroti;
Ti tujcu nemarno si svoje predal,
Pod mizo njegovgo boš trohice bral,
Podnožnica, votli nemškutar!

PREŠEREN

Edine, k jih nism mogu objavt, so Nebeška procesija, Sveti Senan, Nuna in kanarček in Šmarna Gora. Ta je sploh die beste!

Rokerska izvedba, z mikrofonom in kitarsko podlago.

Vi, ki hodite na sveto
Šmarno goro, blagor vam!
hvalit mater v nebo vzeto;
al' gorje odlašovcam,
ki tak dušo svojo črt'jo,
da it' opuste pred smrtjo
roženkranc in litanije
molit, hvalo pet Marije.

V noči, kadar ure svoje
spolni vseh svetnikov dan,
dokler zjutraj ne zapoje
v čast Marije zvon glasan,
gor na goro — strašno res je —
mrtvih hodijo proces'je
roženkranc in litanije
molit, hvalo pet Marije.

Vseh stanov so trume plašne,
to se vidi z njih oblek:
vidijo se štole mašne,
žida in hodnik vse vprek.
"Kdo ste romarji vi čudni,
ki zdaj molite netrudni
roženkranc in litanije
in pojete čast Marije?"

"Mi v duhovskem oblačili
smo sejali seme zmot,
slepci smo ljudem branili

sem na sveto božjo pot;
zavolj tega iz vic hod'mo,
žalostne procesje vod'mo
roženkranc in litanije
molit, hvalo pet Marije.

Romarjov za nami truma,
ki je ni mogoče štet',
kristijani so brez uma,
ki so hot'li nam verjet'.
V vicah delajo pokoro,
z nami hodijo na goro
roženkranc in litanije
molit, hvalo pet Marije!

Kdor odrašen gre iz sveta
Kranjcov, da ni tukaj bil,
v hiši večnega Očeta
se ne bo pred veselil,
dokler ne dočaka dneva,
da sem z nami pride reva
roženkranc in litanije
molit, hvalo pet Marije."

Zgrabi ga kašel. Opoteče se za mizo in se zazre v prizor zunaj gledalčevega polja.

O, gospod dekan, a ste pršli pogledat u moj predal, če mam kej tacga, da bi me na nebeški mejni kontroli lahko nazaj poslal? Gospod dekan, če nimate svojga ognja, ga mam jest. Katra! Prnes svečo in tist, k sm zadnč bruhou.

KATRA prinese prižgano svečo in štamperle s petrolejem. PREŠEREN bruhne ogenj in upihne svečo.